

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyílttér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

kiadóhivatal:
Nagyenyed Könyv-
nyomda és Papírara-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések ber-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.

A kiegyezés.

(L. I.) Bizonyára a magyar ember nem lelkesedik az osztrák-németert. Bizonyára érhetett volna beámunket jobb szerencse is, mint az a történelmi kenyészség, mely ezzel a szatócis néppel összehozott, amely Magyarország anyagi erejét kész prédának tekinti, varja, sőt szemérmetlen módon követeli is.

Valósággal kaczagást érdemelne, ha kárunkat nem megelőzná az a komédiás zürzavar, melyet notórius furfanggal eljátszottak, hogy politikai gyengeségük szánalmas voltát mutogassák, és valami kis haszon reményében a számadatok bizonyító erejét utszéli kiabálásokkal czáfalgassák. Egyáltalán nincs okunk dicsekedni a mi jó szomszédunk, szövetséges társunk nemes tulajdonságaival.

Az erkölcsi erő, amely a helyzethez illő komolyságban, a nemes érületben s a magatartás előkelőségében van; a tekintély, melyet az önérzetes nyugalom a kapkodó kapzsisággal szemben mindig kiérdemel; kétségtelenül a mi részünkön van a kiegyezési viták kezdete óta.

Ez az erő azonban mégis csak szubjektív értékekkel bírhat önmagában; politikában s a kapzsiságból élő örökös

parazitákkal szemben valódi értéke csak annak az erőnek lehet, mely sikereket mutat föl. Mikor Róma seregét a gallok 390 esztendővel Kr. e. szétverték, az ellenség a vereség hírével egyszerre érkezett a városba. Védelemre gondolni sem lehetett; annál is kevésbé, mert a fegyverfoghatók színé-java a harcztéren maradt. Az ellenség egy kihaltak látszó várost talált, melynek félelmetes esendjében nagy óvatossággal hatolt előre. A forumra érve egy csapat fehér leples, mozdulatlan alakot látott, akik szép rendben ültek székeiken. Szobroknak látszottak inkább, mint élő embereknek. Az ellenség is megállt körülöt-tük, mert megdöbbenette őket az a mozdulatlan némaság, az a tulvilági tekintélyt árasztó nyugalom, melylyel az ellenséget és a bizost halált várták. Római szenátorok voltak, öreg emberek, kik a fegyvert nem bírtak emelni. Egyik katona meg is érintette a sor végén ülő szenátor ősz szakállát, hogy lássa, vajjon élő ember-e? A szenátor méltatlankodva kapta fel botját, melylyel mentében támogatni szokta gyengeségét, s tőle telhető erővel ütött a katonára. Erre aztán valamennyit leölték.

Lehet-e valami szebb az erkölcsi erő,

a tekintély, a méltóság ezen megteste-sült példánál? Évszázadok óta a régi idők legértékesebb kincses tárában tartjuk emléküket; az ifuságban általuk élesztgetjük a lelki nemesség, a halált megvető önérzet és bátorság iránt a tiszteletet. De azért őket mégis csak leölték; Róma azért mégis csak a galloke lett.

Önámítás volna az, ha azt hinnők, hogy a kiegyezés vitájában mi vagyunk az erősebbek. Mi a legjobb esetben is nem veszünk semmit; ők a rájuk nézve legrosszabb esetben nem nyernek semmit. S amennyiben változik ezen két végtel; amennyiben az ily körülmények közt szokásos kompromisszum felé tart; minden lépés ami kárunkra történik.

Azt talán vitatni sem érdemes már, annyira eldöntött dolog, hogy melyik félnek van igaza. Mikor a két állam közös terheinek arányát megbolygatják, ezzel nemcsak egyszerűen a mi vállunkra raknak többet, hanem ők a maguk terhének egy részét is reánk hártják. Nem az a kérdés tehát, hogy növekedett-e Ausztriáé is? Ebben pedig a számadatok elég világosan nyilatkoznak. Valamint abban is, hogy a közös kiadásokból Ausztria javára elköltöttek 30 év alatt

TÁRCSA.

Tudományos apróságok.

Röntgen nézeteinek czáfalata. — Az x-sugarak és az interferenzia. — Az Uran eddig ismeretlen tulajdonsága. — Villamos gázgyújtó. — Fiziológiai különbségek férfi és nő között. — Szesz nélkül való borok. — Meddig képes a mag esirázni? — A vizgaz.

Amióta Röntgen az ó világhírű felfedezését megtette, azóta nagyon sokat vitatkoztak azon, vajjon az x-sugarak lényegükben miben ütnek el a Katod-sugaraktól? (A Röntgen által felfedezett x-sugarak, ha valami akadályba ütköznek, azon átszivárognak; Katod-sugaraknak a negatív villamos sarak sugarait nevezik) s e sorok írója annak idején éppen e helyen emelte ki, hogy Röntgen dicsőségéből egy sugarkeve Lénárd tanár hazánkiat is megilleti. Battelli, olasz fizikus, e téren olyan kísérleteket tett, amelyek világosságot fognak deríteni e kérdésre. Ő ugyanis magában a légüres térben fotografált. E czélból vett egy üveggömböt, melynek egyik oldalán a Katod (negatív), másik oldalán az anod (pozitív) sarak volt beforrasztva, fejt pedig egy rud nyult be, mely fölött egy a sugarak iránt érzékeny hártya volt; e hártya le volt takarva és felette drót volt esavarva. Ha a kísérletező áramot bocsátott át a gömbön és alul egy

elektromágnezt tartott, akkor a sugarak mind eltértek az egyenes útjukból. Az érzékeny hártya a Katod-sugarak oldalán tiszta képet adta a körülötte levő drótnak, tehát a Katod-sugarak már bent a gömbben adtak képet, vagyis még mielőtt x-sugarakká váltak volna. Ha pedig az érzékeny hártya rudacska az egész gömbön végig nyult, a kép ott volt tisztább, ahol az elterített sugarak érték. Ebből Battelli azt következteti, hogy az x-sugár, illetőleg ennek a hatása már bent a légüres gömbben is megvan, vagyis a Katod-sugarak is adnak fényképeket s ezek azok a sugarak, melyeket már Lénárd tanulmányozott és ismert Röntgen előtt is. S ezzel, úgy látszik, meg van döntve Röntgennek az az állítása is, hogy a delej az x-sugárt nem téríti el, míg a Katod sugárt elteríti, mert hiszen x-sugarak keletkeztek már a légüres gömbben is és ezeket is elterítette a delej, sőt Battelli azt állítja, hogy a Katod-sugarak x-sugarakat is tartalmaznak.

Röntgennek különben azt az állítását, hogy az x-sugarak a delej által nem térítetnek, Lafay is megczáfolta, bemutatóván, hogy a sugarak igenis elteríthetők, mihelyt egy villamozott lapon mennek át, sőt Goldstein, e kitünő berlini fizikus, meg olyan

Katod-sugarakat ír le, amelyeket szintén nem térít el a delej. S így Battelli állítása, hogy az x-sugarak és a Katod-sugarak lényegileg egymástól nem különböznek, az x-sugarak felfedezésének érdemét felerészben Lénárdnak juttatja.

Röntgennek azt az állítását azonban hogy az x-sugarak hullámhossza sokkal kisebb a rendesenél s hogy az x-sugarak s a rendes fényugarak között valami rokonság van, azt Fommu müncheni tanár is megerősítette. Ő ugyanis az x-sugarak hullámhosszuságát 0.000014 milliméterre becsülte meg kísérletei alapján, azonfelül pedig bebizonyította, hogy az x-sugarak is interferenzia-képesek, éppen úgy, mint a fényugarak. Az interferenzia lényege pedig abban áll, hogy két ellenkező irányból jövő fényugár, ha úgy találkozik, hogy hullámhegy hullámhegygyel, völgy völgygyel találkozik, akkor az eredő a két fényugár összege; de ha az egyik hullámhegye a másik völgyével találkozik, akkor megsemmisítik egymást.

A titokzatos új sugarakra vonatkozó s naponkint szaporodó felfedezések nem is olyan meglepőek, ha meggondoljuk, hogy rég ismert anyagok is vannak, melyeknek újabb és újabb tulajdonságaira csak most jönnek rá. Így az Uranról most Párisban

3100 millió forintot, Magyarország iparjavára pedig 900 milliót; tehát a közös kiadások hasznában az arány ránk nézve sokkal kedvezőtlenebb volt, mint a terhében.

Tehát a dolog lényegében nincs igazuk. Az az argumentum pedig, hogy náluk a kormánynak többsége nincs s hogy a mostani aránnyal kormányt alkotni nem lehet, mi reánk éppen semmit sem tartozik. Eddig sem volt; de náluk így is jól van. Azt azonban látjuk, hogy egy dologban tökéletes egyetértés van minden fajta nációjuk között, abban, hogy Magyarországon élőkódjenek. Az egész parlamentnek egy programja van, az, amelyen megalakult: a quota felemelése.

A magyar quota-bizottság nemesen és az egyetértés imponáló erejével védte meg számadatokat alapján az igazainkat.

A további egyezkedés dolga a kormányoké. Meg vagyunk győződve, hogy a magyar kormány kellő erőt fejt ki gazdasági életünk védelmére. De azt is tudjuk, hogy mérlegelni fogja azon fontos okokat is, amelyek ránk nézve a dualisztikus államszervezet fenntartását, ez idő szerint, szükségessé teszik.

Nekünk a nagyhatalmi állás fenntartása sok áldozatba kerül. Sok csalódást érezünk, sok jogos aspirációt korlátozunk miatta. De amint meg volt a multban az a tőlünk nem függő kényszerhelyzet, mely Ausztriával összekapcsolott: úgy most is fennáll még annak a szüksége, hogy ezen állammal politikai s amíg csak lehetséges, gazdasági szövetségben egyesülve működjünk nemzeti erőnk kifejtésében, államunk anyagi és

szellemi erejének, s ami a legfőbb: politikai egységének nagy munkáján.

Azonban nekünk még is úgy tetszik, hogy mi ennek a népek kapzsi, parazita szellemét sokáig viselni nem tudjuk, s néhány évtized munkássága meg fogja érlelni a magyar ember egyik s legközelebbi vágyát: a gazdasági önállóságot.

Termeljünk korai székely tengerit!

A folyó évi rendkívül szeszélyes és különösen csapadékos időjárás ugy ország-szerte, mint az egész erdélyi részekben a tavaszi munkálatokat, különösen a kukoricza vetését, annyira hátravetette, hogy pl. vármegyénkben a vetésre szánt kukoricza-földeknek alig 1/3-a van elvetve, ez is csak oly gazdaságokban, hol a kellő munkaerővel rendelkeznek!

De nem így van a kisebb gazdaságokban. Tudvalevő dolog, hogy a kisebb gazda kevesebb igáserővel rendelkezik, a feles termelőnek sok helyen penzes eket kell használnia, különben vetetlenül marad a föld! A sok eső folytán a szántás alig-alig lehetséges, és mihelyt felderül az idő, sürgősen kell hozzá fogni a munkához, hogy az sikerüljön.

Ámde a közönséges kukoricza — most majdnem biztosan ki is mondhatjuk — nem fog sikerülni, mivel a tenyészidő rövid, azaz nem érhetik be őszire!

Figyelmeztetjük a gazdaközönseget, hogy vessen korai székely tengerit. Eme tengeri évek óta ki van összehasonlító kísérleti termelés útján próbálva, és elmondhatjuk, hogy vármegyénk területén, a hol csak eme tengerit vetették, az mindenütt sikerült is egyuttal!

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület a korai székely tengerinek, igen megbízható helyről, a drassói uradalomból, a gazdaközönség kívánatára kész beszerezni vetőmagot, ha ez iránti

megkeresésével a gazdaközönség az egyesületi titkári hivatalt írásban vagy szóval megkeresi.

Egy mmázsa korai székely tengeri cirka 6—6 frt 50 krba kerül Nagy-Enyedén átadva, és a bejelentés után már 4 napra megkapja a megrendelő gazd. egyesületünktől készpénzfizetés ellenében a megrendelt vetőmagot.

Ismételten felhívjuk vármegyénk gazdaközönseget, hogy tekintettel a sok esőzés folytán beállott késői vetésidényre, vegyék mentől többen igénybe gazdasági egyesületünk által felajánlott vetőmag-közvetítési ajánlatot, és a szükségeltető vetőmag-mennyiséget jelentsék be egyesületünk titkári hivatalánál.

Nagy-Enyed 1897. május 8.

Székelyhídy Viktor,
gazd. e. titkár.

Színház.

A hét színházi főeseményét csütörtökre vártuk; e napra hirdette ugyanis Bokody „Niobe“-nak, a Jászay Mari vígszínházi szereplése útján híressé vált angol bohózatnak színpadátalát. A darabot tényleg hirdették is és előadására az előkészületek meg is tétettek, de sajnos, az utolsó pillanatban Bokodyné hirtelen rosszullete miatt a darabról és egyáltalán az előadásról ez este le kellett mondani. Bokodyné öltözéjében már készült az előadásra, midőn hirtelen oly rosszul lett, hogy társnőinek kellett ot a színházból lakására kiserelniük. Így a Niobe előadásáról már szó sem lehetett, más darabot pedig előirántani az idő rövidsége nem engedte; ez este tehát előadás nélkül maradtunk.

Ezt megelőzőleg szerdán Bisson „Válás után“ című kitaláló vígjátéka ment telt ház előtt. Mint előre látható volt, az előadás kitűnően sikerült, mert Bokody társulata a vígjátékok előadásában birja legfőbb alakító erejét, tagjainak leginkább megfelelő szerepkör, az összjáték sikerültére pedig

igen érdekes dolgokat irnak: oly tulajdonságait fedezték fel, amelyeket eddig sejtteni sem lehetett.

Az Uran eddig egy nagyon kevéssé ismert elem volt; Moissanak, ennek az örökké fáradhatlan buvárnak, sikerült e ritka elemet az ő villamos kemenczeiben nagy mennyiségben is előállítani. Az így nyert Uran darabok nagyon jellemző és új tulajdonságot tüntetnek fel: ha ugyanis aczékalapácsal megütjük, akkor nagy és erős szikrákat adnak. Az Uran, ilyen olvasztott alakban merev és igen apró részek válnak le róla ütésekor; az ütés által a leválasztáskor e kicsi részek kigyuladnak és ekkor 1000 fok melegséget fejtenek ki. Ezt a tulajdonságát Franciaországban gázlámpák felgyújtására fogják felhasználni. A lángzó nyílása mellé egy kis darab Urant erősítenek, hozzá pedig erős rugóval egy aczéllapot. A rugó, ha a szorítás alól kiszabadul, az aczéllapot az Uránhoz üti és a keletkezett szikra kigyújtja az időközben kinyitott lángzón a gázt. Mivel pedig igen könnyű dolog olyan óraszerkezetet készíteni, melynek rugója egyszeri felhuzás után tetszés szerinti időközben tetszés szerinti számú ütést fejthet ki, a gázvilágítás tökéletesítésén fáradó világítási szakemberek az Urannak ezt a tulajdonságát arra fogják felhasználni, hogy az utcái gázlámpáknak egyszerre való kigyuladása éppen úgy lehetővé

tétessék, mint ahogy a villamos lámpák egyszerre gyulnak ki. Minden lámpában lesz egy ilyen óraszerkezet, melyet a kezelők a lámpaüveg elkerülhetetlen tisztogatása közben hetenkint, vagy kéthetente egyszer felhuznak s ez a szerkezet aztán, anélkül, hogy utána kellene nézniök, nemcsak meggyújtja, hanem a beállított idő után pontosan ki is oltja a lámpákat. A gázlámpák ez óraszerkezet alkalmazása által még mindig nem lesznek dragábbak a villamos lámpáknál, a kezelésük azonban jóval olcsóbbá válik az eddiginél. Ez azonban csak akkor következhetik be, ha az Urant is olcsóbban fogják előállítani tudni, mint eddig, mert ez a fém ma még drága, de bizonyosra vehető, hogy nemsokára ennél is beáll a tultermelés, hiszen az Auer-izzók ritka földfémjeit is nagyobb mennyiségben találják és bányásszák, mióta értékesíteni tudják a gyakorlatban.

Addig a gáz automatikus kigyújtására talán az új német módot fogják alkalmazni: a villamos kigyújtókat. Berlinben egy új szerkezetű villamos gázgyújtó kezd használatba jönni, amelylyel egész utcák lámpáit egyszerre lehet kigyújtani, magánházakban pedig a gáz egy gomb megnyomása által önmagától kigyul. Az ehhez való villamos áramot egy közönséges telepből veszik és egy indukciótekercs által megerősítik. Az áramba be van csatolva két villamos-delej; mikor az áram

az egyik delejpatkó körül halad, a patkó delejessé válik s magához vonz egy aczéllapot, de ez meg két könyökdarab által össze van kötve a gázcső csapjával. Mikor tehát a fehér nyomót megnyomja az ember, az áram megindulván, kinyitja a gázcsapot, de ugyanakkor a nyitott csapból kiáramló gázt egy ott atugró szikra kigyújtja. Ha ellenben a fekete nyomót nyomjuk meg, az áram más irányt kap, egy másik patkót tesz delejessé, s ez egy olyan aczéllapot vonz magához, amely két könyökdarab által ismét elzárja a csapot. Igen kényelmes, egyszerű készülék ez, az egész rajta van a gázlángzón; a villamos áramösszeköttetést a rendes csengetyütelepből lehet vezetni belé, a két nyomót pedig az ajtóra erősíthetjük. Ezzel a találmánnyal a világító gáz szobai világításra is versenyképesebb lesz a villamos fényvel szemben, mert nem kell hozzá gyufa, s a lámpákat belépésekor, vagy akár az ágyból is, egy nyomással kigyújthatjuk s elolthatjuk.

A mai világban, amikor a nők már teljesen emancipálódnak, mingenkit érdekelni fog, hogy fiziológiai szempontból mi különbség van a férfi s a nő között.

Erre vonatkozólag Waldeyer német antropologus igen tanulságos dolgokat ír egy német folyóiratban. Az első különbség a test nagyságában és súlyában van. Ezt már az ujonszült gyermekek is tapasztalhatni,

lelkiismeretesen felügyelő a gondos rendező: Dereki Jók voltak és jól játszottak Váradyné (Diana), Karolyiné (Bonvivardné), Kovács (Duval Henry), Deréky (Bour-ganeuf) és általában az összes szereplők.

Pénteken Berczik Árpád „Az igmandi kispap” című népszínművet láttuk — fel helyárrakkal — felig telt ház előtt. Szalóczy Irén, Bándy Róza, Vertán Anna, Karolyiné a nők közül, Deréki, Derenghy, Kovács, Szabeni a férfiak közül járultak hozzá az est sikeréhez.

Vegyes hírek.

— Az alençoni hercegnő halála.

Az iszonyu parisi szerencsétlenség, mely a francia nemesség oly számos családját sújtotta, és amely Európaszerte az elszerecsétlenedettek és hozzátartozóik iránt oly nagy részvétet keltett, minket magyarokat sem hagy érintetlenül. Az elpusztultak között van Zsófia Charlotte Augusta bajor királyi hercegnő, Felseges királynéknak testvérhuga is. A jótékonyágáról ismert királyi hercegnő férjével, az alençoni herceggel, ment ki a jótékony bazárba, hol az iszonyu szerencsétlenség érte; a csapás nagyságát emeli még az is, hogy hulláját mind ez ideig nem sikerült megtalálni, csakis pár apróbb tárgy, így egy jegygyűrű feltalálásából következtetnek arra, hogy a hercegnő odaégett és testrészeinek maradványai a többi elszerecsétlenedettekkel keverődött össze. A jószívű, nemeslelkű hercegnő tragikus sorsa részvétet kelt mindenütt és minden körben, mert egész életét a jótékonyág gyakorlásának szentelte. Zsófia Charlotte Augusta bajor királyi hercegnő legifjabb lánya volt Miksa bajor hercegnek. Testvérei közül kettő koronát viselt, az egyik Erzsébet magyar királyné, a másik Mária özvegy nápolyi királyné. Harmadik testvére Heléna hercegnő, Turn-Taxis neje, aki 1890-ben halt el, a negyedik Trani grófné. Bátyjai Károly Tivadar bajor királyi herceg, aki mint szemorvos

ismeretes, Lajos herceg s az 1893-ban elhalt Miksa Emanuel herceg, Zsófia hercegnő 1847. február 22-én született Münchenben. Ő Felsege a király és a királyné a laínzi kastélyban kapták meg az alençoni hercegnő borzasztó halála hírére. A királyi párt mélyen megrendítette a katasztrófa híre. A súlyos csapásban lejenek a Felseges uralkodók vigaszt nepeik rajongó szeretete és ragaszkodásában.

— **Kinevezés.** Magyar Dénes vasuti gyakornok a m. kir. államvasutak radnappaliállomására forgalmi segédtszette nevezetett ki.

— **Az erdélyi segédpüspök első funkciója.** Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök, mint lapunknak írják, hétfőn este a gyorsvonattal Pécsre érkezett. Utjában a fővárostól Döbrössy Alajos pécsi tanítóképzőintézeti igazgató kísérte, ki Majláth gróf püspöknek gyermekkori tanítója s nevelője volt. A püspök azért ment le Pécsre, hogy kedden reggel feladja a pécsi szeminárium végzett theologusainak a negy alsóbb rendet, a következő napokon pedig ugyanazokat papokká szentelje. Ez lesz Majláth grófnak első funkciója.

— **Dr. Radu Demeter** lugosi gör. kath. püspök felszentelése a mai napon történik meg Balászfalván. Az ünnepélyre szóló meghívókat dr. Mihályi Viktor érsek-metropolitán napokban küldötte szét, és díszes meghívóban hívta meg az ünnepélyes szertartásra vármegyénk főispánját és alispánját is. A szertartást Mihályi Viktor balászfalvi érsek végzi. Pável Mihály nagyváradi és Szabó János szamosújvári gör. kath. püspökök segédletével. Az installáció — Lugoson — teljes csendben, minden ünnepélyesség kizárásával 16-án lesz.

— **Eljegyzés.** Magyar Dénes vasuti forgalmi segédtszette, Magyar Márton és neje Ambrus Mária nagyenyedi lakosok gyermeke, e hó 2-án jegyezte el Csajáki Vilma kisasszonyt, Csajáki Ferencz mozdonyvezető kedves leányát Aradon.

— A Nagyenyedi Testgyakorló

Egyesület kibocsátotta izléses, sőt díszes alakú meghívót a f. hó 15-én tartandó tavaszi mulatságára. Akik nem kaptak meghívót s erre igényt tartanak, legyenek szivesek a rendezőséghez fordulni. Egyuttal mi a magunk részéről is felhívjuk városi közönségünk érdeklődését ezen ifju és rokonszenves egyesület első nyilvános szereplése iránt.

— **A nagyenyedi daloskör** évi rendező közgyűlése nem, mint múlt számunkban írtuk, folyó hó 9-én, hanem 16-án délelőtt 11 órakor lesz a polgári leányiskola találkozó termében.

— **Lázár István** koll. tanár, a Nagyenyedi Kaszinó könyvtárosa, ez uton is értesíti a kaszinó olvasó közönséget, hogy a könyvtár rendeztetvén, a jövő héttől fogva új és teljesebb könyvjegyzék fog rendelkezésre állani. A nyomtatott könyvjegyzék ára, a kaszinó választmányának határozata szerint, 20 kr.

— **Vásár.** Nagy-Enyed városában e hó 8-án, szombaton zajlott le a majusi országos vásár. A vidéki árusok nagy tömege lepte el a piacokat, de az előző folytonos esőzés és pénzhiány miatt a kereslet nem volt valami nagy.

— **A színház köréből.** A Bokody-pár betegsége miatt az előre tervezett és megállapított műsor lényeges változásokat szenvedett. Így a vasárnapra hirdett „Napraforgó”-t, melynek erős drámai címszerepe Bokodynének egyik kitűnő alakítása, a művészno betegsége miatt a következő vasárnapra kellett halasztani. Bokody már annyira felept, hogy a „Gyimesi vadvirág” mai előadásában lép fel először. Bokodyné pedig, valószínűleg, szerdán vagy csütörtökön fog játszani a „Niobe” című angol vígjátékban. Kedden lesz Szalóczy Irén jutalomjátéka, „A parasztkisasszony”, utána Bokody jutalomjátéka következik; mindketten kedvencei közönségünknek és reméljük, hogy jutalomjátékuk úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben is sikerülni fog.

mert a világra jött fiu átlag 1—1½ centiméterrel hosszabb, mint a leány; amíg továbbá az újdonszült fiu átlagos sulya 3330 gramm, addig a leányé 3200 gramm. A meglett férfi átlagos hossza 159 centiméter, a nőé pedig 151 centiméter. Egy érett ifju sulya átlag 65 kilogramm, holott a nőé csak 55. De lényeges különbség mutatkozik a belső szervekben. Így a férfi tüdője és izomzata is mindig erősebb, holott a nőnél a zsírlerakódás a gömbölyü formákat idézi elő. De magában a csontváz sulyában is nagy különbség van, mert míg a férfi csontjainak sulya átlag 9814 gramm, addig a nőké csak 5870 gramm. Igen érdekes, hogy a férfi véreben több a vörös vértestecske, mint a nőben. A férfi vérenek egy négyszögmilliméterjében 5 millió vörös vértestecske van, a nőben csak 4½ millió. Végül férfi koponyája erősebb, agyveleje pedig nagyobb. Az európai férfi agyvelejének átlagos sulya 1370 gramm, a nőé pedig 1230 gramm.

Ezeknek az adatoknak az érdekességét növeli az a végkövetkeztetés, hogy korábbi mérések eredményeivel való összehasonlítás szerint korunkban mind a két nem tényleg satnyul testileg; s ennek egyik oka mindenestre a mértékelen életben fekszik.

Hozzájárul a satnyuláshoz az alkoholizmus is, s csoda-e, ha a tudósok egész harcot indítottak az emberiség e betegsége ellen? Hiába küzdöttek ellene a mértékle-

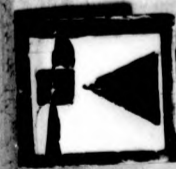
tességi egyletek és hiába tettek kísérletet az orvosok, hogy a megrögzött iszacosokat elhatalmasodott szenvedélyükből kigyógyíthassák. Az alkoholisták legnagyobb százalékát egyszerűen menthetetleneknek tartották eddig. Most ezekre is derül végre egy reménység. A gyógyítás módja, amit velük szemben alkalmaznak, a következő:

Az igazi részeges emberről köztudomásu ugyanis, hogy bizonyos korban, akkor tudniillik, midőn már minden csepp alkohol mérgek nekik, nagyon kevés bort bírnak el. Vannak iszacosok, kik egyszer csak felét, negyedét, sőt végre még kevesebb részét sem tudják meginni annak, amennyit ezelőtt ittak. A szesz rögtön a fejükbe száll és ilyenkor öntudatlan állapotban ész nélkül öntik magukba a bort. Ezeknek az embereknek a megmentésére fog szolgálni egy új szőlőtermék, mely a bornak összes tulajdonságával, tehát fajszerinti finom ízével és zamatával is bír, csak éppen szesz nincsen benne. Az ilyen borral (melyet különben helyesebb volna talán mustnak nevezni) nemcsak az elgyengült iszacosok igényét lehet kielégíteni (amennyiben ezek már csak az ízért isszák a bort), hanem amint állítják, azok is rászoknak és megkedvelik, akik a bort mint finom élvezeti cikket isszák. Az „alkohol nélküli” borokat rendszerint szőlőből, de gyümölcsből is nyerik sajtolás által és azután, hogy a levegőben usz-

káló gombáktól megóvják és a bennök levő erjesztő gombákat kiölik, e nedvet sterilizálják és légtől elzárt edényekben tartják. A nedvet e cselből 60 fokig fölmelegítik s azután sokáig eltartathatók. Kik a bort a mamor kedvéért és hajszolásáért isszák, azok persze megvetőleg fordulnak el ettől a kotyvasztéktól (így fogják nevezni bizonyosan), de akik tudják, hogy a bornak a zamata, ize, belső tartalma mennyire független a szesztartalomtól, nem veszik kicsibe ezt az új találmányu italt.

A gazdákat közelebbről fogja érdekelni az a kísérlet, melyet Bécsben a gazdasági intézet kísérleti állomásán 10 éven át tettek. A kísérletek nemesak 10 évig tartottak, hanem a kísérleti magvakat tényleg 10 év előtti termésből vették. A kísérleteknél azt a kérdést vetették fel: mennyi ideig tartja meg a mag csirázóképességét?

A gabonamagvak csirázóképessége képezi a gazdára nézve a legfontosabb kérdést a vetésnél és miután a mag néha nem is az utolsó évből való, nem érdektelen kérdés, hogy meddig csirázóképesek az egyes gabonafélék magjai. Erre nézve a bécsi zoológiai egyletben tényleg tíz éven át eltett magokkal tettek kísérleteket, még pedig 1886-tól 1896-ig. Kiválasztották az egészséges magvakat és száraz helyen hagyták. A kísérletet hét napon át nedves szűrőpapíros kötött eszközölték 20—25 fok meleg mellett

— **Jutalomjáték.** Bokody Antal jól szervezett színtársulata primadonnájának — városi közönségünk kedvencének — Szalóczy Irénnek, e hó 11-en, kedden lesz a jutalomjátéka. Színe kerül ez alkalomból a „Parasztkisasszony” remek népszínmű, melyben a czímszerepet a jutalmazandó fogja játszani. Ez uton is felhívjuk színpártoló közönségünket, hogy ez előadásban a jutalmazandó érdekében, buzditással a jövőre, minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

— **Értesítés.** Alsófehér vármegye bizottsági tagjai ez uton is értesítjük, hogy a vármegye monografiája I. kötetét 1 frt kedvezményes áron közvetlen a vármegyei levéltári hivatalban megrendelhetik.

— **Figyelmeztetés.** Nagy-Enyed város adózó polgárságát ez uton is figyelmeztetjük, hogy egyenes államadójuk II. évnegyedi része e hó 15-én esedekessé válik, miért is ohajtandó, hogy az adózó közönség adóját a kitűzött s törvényben megállapított időig fizesse ki, hogy ne kellessék kamatot, esetleg végrehajtási költséget is fizetnie.

— **Sertésvész.** Maros-Decse községében a sertésvész hivatalosan megállapítván, nevezett község sertés-állománya zár alá helyeztetett.

— **Hálás köszönet.** A Mátyás-szobor javára 126 frt 35 krt jövedelmezett már eddig is Felszeghy Dezső, a jeles költő, „Ezer év” című hazafias ódája, melyet a szerző a maga költségén adott ki a szoboralap növelése czéljából. Az eddigi elárulást a fenti összeg erejéig a czél iránti szíves készségéből Radnóti Dezső ur eszközölte. Felszeghy Dezső ur ezenkívül 250 drb egy koronás és 700 drb 20 kros példányt adott a szobor-bizottságnak ugyanebből a kiadványból. Midőn felhívjuk a közönség szíves figyelmét ezen füzetek megvételére, egyszersmind azt hisszük, az lesz a szerző öröme is, ha hazafias szép költeményéből elárulástalan egyetlen példány sem marad.

Minden fajtából száz magot vettek és arra a meggyőződésre jutottak, hogy amíg az árpa csirázóképessége leghosszabb ideig tart, addig a rozsé a legkisebb. A rozs tíz év után teljesen elvesztette csirázóképességét, holott az árpa még teljesen megtartotta. A búzaszemek közül tíz év után csak 75 százaléka a magvaknak csirázott ki, holott a hatodik évben még 85 százalék volt csirázóképes. A zab is roppant szívós, mert még tíz év után is alig néhány szem akadt, amely már nem tudott kicsirázni.

G. R. ur Kolozsvárról azt a kérdést intézi hozzám, mi az a vizgáz, melylyel egy Bécs melletti városkában, Radkersdorfbán, utcáikat világítanak. A vizgáz tulajdonképpen hidrogén és szénoxid keveréke, melyhez kis mennyiségben egyéb anyagok is járulnak. Ugy áll elő, hogy izzó szénre vizgázokat bocsájtanak; a szén a vizet megbontja, s a viz egyik alkotórésze a szabad hidrogén, a másik az oxigén, mely a szénnel vegyül. Ha azonban e folyamatnál a hőfok leszáll 800 fokra, akkor már szénoxid keletkezik s ez az égést akadályozza. Ezért levegőt fujtatnak hozzá, mi a hőfokot ismét fölemeli. A vizgáz azonban nem világít, hanem nagy hőfokot fejt ki és ezért már 12 év előtt is használták az ugynevezett Fahnejm-féle izzókat, amelyek azonban nem bizonyultak czélszerűnek.

(E-s.)

Vértess József.

— **Három század mulva.** Lathrof George, a legújabb utópista próféta, egy angol képes lapban arról ír regényt, hogy milyen lesz az emberiség a 22. században. A regény hőse, aki 300 éves alomból ebred, a világot ugyancsak megváltozottak találja. Persze farkasétvágya van a több százados koplalástól és így az a legelső dolga, hogy enni kérjen. Bemegy a vendéglőbe és beefsteakot kér, melyet azonnal elébe találnak. A beefsteak kitűnő, de amikor azt kéri, hogy készíthették el olyan hamar, megtudja, hogy a tökéletesen marhahús ízű és véres ételt villamosság segélyével mint növényt termelték. Ugyanezen uton növényi fogolypescenyét és egyéb csodákat lehet produkálni. De szükség is volt rá, mert míg az emberek száma megszázsorozódott, az állatvilág kihálófélben van, úgy, hogy lovakat pl. már csak a menaszériákban lehet látni. A föld felülete mindenütt, hol csak víz nem borítja, egyetlen nagy zöldes-ges kertté változott át. Minden hektár földre jut egy villamos készülék, melylyel tőkényszerű almákat, méterhosszu ugorakakat, stb. lehet tenyészteni. Bornak, pálinkának, sörnek, egyszóval a régi kárteknony italoknak semmi nyoma, de azért vizet sem iszik az ember, hanem torkát pompás ízű, alkoholmentes elixirrel locsolja, mely az erek lúktetését megifjítja. Az alkoholt pedig már csak gyógyszernek használják és a gonosztevők megbüntetésére, akiket büntetésük nagyságának megfelelő mennyiségű rum, konyak és egyéb pálinka elfogyasztására ítélik. Az enyhébb bűnösöket egy pár üveg pezsgővel sujtják. A villamosság uralkodik az egész földgömbön, az éjjelt nappalá változtatja, az ember izomerejét megtízszerezi és óriási munkákra képesíti. A munkások folyton új csapatokban csoportosulva, napi 4-6 órát dolgoznak, de maguk a gépek és üzemek sohasem szünetelnek. A járművek száma ugy a földön, mint a vizen és a levegőben rendkívül megsaporodott. A kacsukkal kirakott országutakon biciklik, triciklik, önműködő gépek és villamos elefántok suhannak tova, a levegőben kormányozható léghajók és repülőgépek járnak, a vasutak pedig egyszerűen vege nélküli lánczot képeznek, a menetrend megszűnt és bármely pillanatban el lehet utazni, az északi és déli sarkot sem véve ki, a szélrózsa bármely irányába. Egyszóval a legújabb utópisztikus regény a legmerészebb álmokat is megvalósítja.

— **Szomjuságot tűrő állatok.** Rendesesen csakis a tevéről tartjuk azt, hogy csodával határos időig tud viz nélkül ellenni és épp ez a tulajdonsága adott okott azokra a badarabbnál badarabb mesékre, melyeket régi természetrajzi könyvekben a „sivatag hajója”-ról olvashatunk. Pedig hát sok egyéb állatról is ismeretes, hogy sokáig bír ellenni viz nélkül. Az észak-amerikai Sziklás hegységben élnek apró rágcshalók, melyekről évek óta tudjuk, hogy hónapokig jól megvannak viz nélkül és szomjuhozás tekintetében nemcsak hogy kiállják a versenyt a tevével, de túltesznek rajta. Megélehetőségüket viz nélkül úgy magyarázták, hogy akad azon a vidéken bizonyosan elég leveles gyökér, mely mellett könnyen nélkülözhetik a vizet. Ezt most megczáfolja egy amerikai tudós, aki tanulmánya tárgyává tette azt a kérdést, hogy az állatok tényleg sokáig élhetnek-e viz ivása nélkül. Különféle rágcshalókat tartott fogságban és csakis egészen száraz eledellel etette őket. Két-

három hónapig minden baj nélkül tűrték a szomjuságot. De mi több, a közönséges házi egér nagyon sokáig él viz nélkül. Három és fél hónapig tartott házi egereket fogságban, az egész idő alatt egyebet sem kaptak teljesen száraz kukorica és gabonaszemeknél és mindvégig oly fürgén viselkedtek, hogy akár talán a három és fél hónapi időn túl is megélték volna szomjan. Egyes lepkekről, azaz inkább alcáziról, különösen pedig a gyapjút pusztító molypillékről, szintén ismeretes, hogy minden csepp viz nélkül képesek nagyon hosszú ideig megenni. A vizet úgy értve, hogy eledel annyira száraz, hogy abban biz a viztartalomnak alig van nyoma.

— **Telegrafálás drót nélkül.** Nagyjelentőségű találmány híre járja be mostanában Olaszország felől egy a tudományos, mint a technikai világot. Egynehány év óta ismeretes tudományos fölfedezésnek gyakorlati alkalmazásáról van szó. A találmány az elektromosság terén mozog és egy nagyon fontos kérdés megoldását viszi közelebb; azt ugyanis, hogy miképpen lehessen telegrafálni vezetó drót nélkül.

A drót nélkül való telegrafálás, és pedig nagy messzeségekre, néhány év óta valószínűs ideálja az elektrikusoknak. Sok kísérletezés történt is e téren. Edison 1892-ben bocsátotta világra, hogy sikerült neki oly találmány, melylyel vezetó drótok nélkül lehetséges a telegrafálás. Tényleg lehetségesnek bizonyult, de csakis kis távolságokra. Edison váltig reménykedett, hogy lehetséges lesz találmányát nagyobb távolságokra is sikeresen alkalmazni, különösen pedig tavakon és tengereken s ily módon a kábelt fölöslegessé tenni. A remény nem valósult meg, mert az első hírek óta a találmányt ugyszólván nyoma vesztett, legalább Edison részéről. Mások azonban Edison nyomán indulva, sokat próbalkoztak a kérdéssel, mely azóta egyre napirenden van. A magasabb légrétegeket, a tenger áramlását és sok egyéb utat meg módot hivat segítségül. A legnagyobb eredményt Preece, Anglia telegráf-ügyének vezetője, érte el, akinek vagy három évvel ezelőtt sikerült a tengeren vezeték nélkül 8 kmnyi távolságra telegramokat küldeni. Egy berlini elektrotechnikus pedig indukciós áramokkal azt érte el, hogy a Wann tavon czirkáló hajók a partról vezeték nélkül kaptak telegráf értesítést. Mindezek azonban a kérdést nagyon kevésel vitték előbbre, mert hát nagyobb távolságokra még mindig nem lehetett telegrafálni, de meg a kis távolságokra való telegrafálás sem egészen egyszerű.

Legújabbban egy fiatal olasz mérnök, Guglielmo Marconi, sokat foglalkozván e kérdéssel, arra a gondolatra jött, vajjon nem volna-e lehetséges a néhány év előtt oly fiatalon elhunyt Hertz bonni tanárnak a sugárzó elektromosságra vonatkozó fölfedezését a telegrafálásra drót nélkül értékesíteni. A gondolat kitűnően bevált s bár ez idő szerint csakis kis távolságra próbálták ki az új módszert, de minden jel arra mutat, hogy nagy távolságokra is jó hasznát fogják vehetni és hogy a kérdést Marconi, a mindössze 23 éves olasz elektrotechnikus, terelte az egyedül helyes és sikert ígéro utra.

Hertz-féle elektromos hullámokat küld meghatározott irány felé és azokkal ad jelet nagy távolságokra. Ezek a hullámok minden útjukba kerülő nem vezetó testeken keresztülhalolnak, míg vezetó tömegek föltartóztatják.

Amint M...
dött, hogy
használható
dezését, he
bemutatta
tük, Angl
Marconi el
többre m
megnyerte
hettel eze
fővárosaba
hallgatósá
(Toyubeeh
látott, min
áramfejles
fölfogó (r
ben megí
áramfölfog
szott, pe
között bá
A csönget
a jelmag
érthette
sarkából
telegram
Mint l
elektrom
másodpe
pesek.

Ezekk
távolság
hogy az
erősítthe
hegyeke
áthatolh
anélkül,
mit is
mifele
tromos
kor val
a megg
arra, h
elő. A
sugara
illetőle
elért
ket ka
ket eg
egész
nyire
egyik
ságra
szintu
den
jeu.
hegyi
onnau
szélrő
értesít

Pre
arra,
mossa
alkal
get s
kiser
Marc
való
kivü
kat
mán
hisz
pato
ezek
a l
had
nált
—
azo

Amint Marconi kísérletekkel meggyőződött, hogy a sugárzó elektromosság jól felhasználható telegráfózásra drót nélkül, fölfedezését, helyesebben találmányát, Londonban bemutatta Preece-nek, mint főntebb említettük, Anglia telegráfügye vezetőjének, aki Marconi előtt a kérdés megoldásában a legelőbbre ment. Marconi módszere annyira megnyerte Preece tetszését, hogy néhány hetet elelőtt nyilvánosan mutatta be Anglia fővárosában az új telegráfózási módot. A hallgatóság egy óriási terjedelmű terem (Toynbee-hall) két sarkában egyebet sem látott, mint két igénytelen készüléket; egyik az áramfejlesztő (ex itator), a másik az áramfölgő (resonator). Amint az áramfejlesztőben megindították az elektromos áramot, az áramfölgőben rögtönösen esőnégetes hallatszót, persze anélkül, hogy a két készülék között bármiféle összeköttetés létezett volna. A csöngetés jeladással kapcsolatos, úgy, hogy a jelmagyarazat alapján a hallgatóság megérthette az illeten módon a terem egyik sarkából a másikba vezeték nélkül küldött telegrammot.

Mint hírlik, Marconi oly bámulatos gyors elektromos hullámokkal dolgozik, melyek másodpercenként 250 millió rezgésre képesek.

Ezekkel már is sikerült 3500 méternyi távolságra a biztos jeladás. Preece azt hiszi, hogy az elektromos hullámok hatása annyira erősíthető, annyira fokozható, hogy falakon, hegyeken, melyek útjukba kerülnek, könnyen áthatolhatóak, úgy, hogy pl. valamely várba, vagy onnan kifelé lehet majd telegráfálni anélkül, hogy a várat körül fogó ellenség bármiféle módon megakadályozhatna. Az elektromos sugarak persze meggyengülnek, amikor valamely vastag tömegben áthatolnak, de a meggyengült sugarak is még elég erősek arra, hogy az áramfölgőn hatást idézzenek elő. Azután meg arra is van mód, hogy a sugarak meggyengülésének elejét vegyék, illetőleg, hogy azt ellensúlyozzák. A ma már elért eredmény is elégséges arra, hogy pl. két katonacsapat vagy pedig őrszem, melyeket egész hegyvonulat választ el, egymással egész egyszerű módon fél földrajzi mértékegységre értekezessen; vagy pedig, hogy az egyik hajó a másiknak tekintélyes távolságra a legsűrűbb ködben is hirt adhasson, szintugy, hogy két állomás egymással minden összeköttetés nélkül érintkezésbe lépjen. Persze e híradásra legcélszerűbben hegyi állomásokat fognak berendezni és onnan a költséges vezetők mellőzésével a szélrőzsa minden irányába szétküldeni az értesítéseket.

Preece szerint már is alapos a remény arra, hogy sikerülni fog a sugárzó elektromosságot igen nagy távolságokra is híradásra alkalmazni. Az angol kormány nagy összeget szavazott meg a nagy távolságokra való kísérletezésre. Mostanában foglalkozik Preece Marconival együtt a Bristol-csatornán át való telegráfózással. De alighanem Anglián kívül is fognak Marconi módszerével próbákat tenni, annál is inkább, mert a találmány katonai szempontból is fölötte fontos, hiszen általa lehetséges lesz ellenséges csapatokon keresztül hirt küldeni, anélkül, hogy ezek bármit észrevennének. Ki tudja, hogy a legközelebbi delegáció elé terjesztendő hadi költségvetésben nem állítanak-e be nálunk is e célra valamelyes összeget.

— **A jövő hajója.** Megemlékeztünk már azokról a kísérletekről, amelyeket Bazin

Ernö, a párisi Ecole des mines professzora, egy olyan hajó szerkesztésének dolgában tett, a melynek nem az egész teste szeli a vizet s amely gördülő mozgást végez a vízben. Az a szándék vezérelte, hogy a hajónak azt a sebességét, amelyet, a mai hajókonstrukciót tekintve, a számítások mint idealist állítottak föl, fölülmulja. A mai hajót ugyanis, ha nagy sebességet akarnak neki adni, hatalmas gépekkel kell ellátni, ami a hajótestnek olyan óriási megnövesztésével jár, hogy maholnap a technikai tudásunk elér abhoz a határhoz, ahol a hajósebességet már többé nem fokozhatják. Riehn és Buslei professzorok kiszámították, hogy 488 kilométernyi sebesség a szélső határ, amelyet elérhetünk. Az olyan oceánjáró hajónak, amely ezzel a sebességgel szeli a vizet, 45,000 lőerejű gepe van, 22,000 tonna rakodótérrel bír s egy oceánútján 3500 tonna szenet fogyaszt. Hanem ennek a hajónak már kereskedelmi szempontból nincs jelentősége. Nagyon sokba kerül és kezelése is nagyon drága. Bazin tanár ama tapasztalata alapján, hogy a forgó korong gyorsabban jár a vízben, mint ugyanaz a korong, ha nem forg tengely körül, olyan új hajó szerkesztésével próbálkozott meg, a mely nem úszik egész testével a vízben, hanem keréken jár a hullámok közt. Ugyanazt a mozgóerőt alkalmazva, az úszó hajó és a forgó korong sebességei úgy viszonylanak egymáshoz, mint egy a háromhoz. Arról is meggyőződött, hogy a hajó transzláció-sebessége a korong forgó sebességének kétharmadára rug, s hogy az utóbbinak mozgató munkája csak negyedannyi, mint a mennyi a hajó mozgására szükséges. Olyan hajót épített tehát, amely három pár, tíz méter átmérőjű korongon jár. A forgó korongok tengelyein rácsos tartók vannak, amelyek a födelzetet, rajta a gépházat, kajutokkal és raktárakkal hordják. A hajó rakodótérsze 280 tonna. A födelzet 39 méter hosszú és 12 méter széles. A korongok percenként 38-at fordulnak, minden tengelyt külön gép forgat. A hajó sebessége 50 kilométer óránként. Kormányja olyan, mint a régi hajóé, de Bazin már is olyan fajta kormányzón törí a fejét, hogy a vízszin alatt kifolyó irányítható vízszög reakciója forgassa a hajót. Próbahajója, mint annak idején megirtuk, bevált, s Bazin most olyan nagy hajót tervez, amely az európa-amerikai utat négy nap alatt megteszi s amelyen az ilyen hajók céljának megfelelő hely is van.

— **Az orleansi herceg arczképei.**

Mikor a csári pár francia földön járt, a royalisták azzal készültek tüntetni, hogy szét akarták osztatni Fülöp orleansi herceg arczképét. A rendőrség azonban elkozbotta a képeket. Ez ellen Vaux báró, a „Fehér szegfű szövetkezet“ elnöke, fölebebezt. A törvényszék igazat adott a royalistáknak, de az ítéletben nincs sok köszönet, mert a rendőrséget csak öt frank kártérítésre ítélte. Az indoklás szerint ugyanis az arczképeknek nem volt semmi művészi becsük és az elkobzás nem okozott anyagi károkat.

— **Gyermek-házaspár.** Atkinson, georgiai kormányzó 17 éves fia, mint New-Yorkból írják, mult héten megszökött a 14 éves Byrd Annával, egy szedő leányával. A vidéken egy falusi lelkész 5 forintért összekette a serdületlen szerelmes párt és így a két gyerek most törvényesen férj és feleség lett. Háztartást azonban egyelőre még nem alapíthatnak, mert szülőik beavat-

koztak a dologba és azt határozták, hogy a gyermekeknek, ha megesküdték is, még legalább két évig tanulni kell. Ezért visszaküldték őket az iskola padjaiba, hol rajtuk kívül eddig bizonyára még nem sok férjes asszony és fiatal férj foglalt helyet.

Meteorológiai jelentés május 5-től 8-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- ulat	Csapadék	Hő napi max. min.	
7	57.2	+19.8	N ₂	10 ● 5.4				
5	2	55.0	+13.0	NE ₂	10 ● 5.8	+13.7	+8.9	
9	55.3	+10.5	NE ₂	10 ● 15.0				
7	55.9	+9.5	—	10 ● 4.1				
6	2	57.2	+11.4	S ₁	10 ● 1.0	+12.1	+7.4	
9	59.1	+8.8	N ₁	10 ● 0.2				
7	60.1	+9.6	—	9 ● ny.				
7	2	59.8	+14.6	S ₂	5	—	+17.0	+9.6
9	60.4	+11.5	—	9	—			
7	60.2	+11.3	—	6	—			
8	2							
9								

Kilátás: Egyelőre még esőre hajló, azután derülés.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N — észak, S — dél, E — kelet, W — nyugat. Szél erőssége — 1—10-ig. Borulat foka — 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● — eső, * — hó, ▲ — jég, △ — dara.

Apróságok.

Gyerekszaj.

Mama: Szégyeld magadat, Alfréd: a keresztapa előtt sirdogalni; majd elmulik a fogfájásod.

Alfréd: Ugy ám, mamuska, te könnyen beszélhetsz — mert kiszedheted a fogaidat.

Az összehasonlító természetrajzból.

Tanító: Mondjál, Mariska, egy négylábu emlősállatot.

Mariska: A fiahordó.

T.: Helyes. Hát egy szárnyas állatot.

M.: A gólya.

T.: Nagyon jó. Szembesítsd tehát a két állatot és mondd el mindazon sajátos és elütő tulajdonságaikat, melyeket rajtuk felfedezhetsz.

M.: A fiahordó négylábu állat és teste szőrrel födött; a gólya kétlábu állat és teste tollal van befedve. — A fiahordó a saját gyermekét hordja; a gólya a másét.

A klinikán.

Az előadó-szobába egyenkint hordták be a betegeket. — Éppen szigorolt az egyik orvos-tanár-hallgató s a tanár jónak látta annak praktikus elkészültségét is megvizsgálni.

— Mondja, Kende ur, milyen gyógymódot alkalmazna a jelen esetben?

— Érvágást foganatosítanék.

— Nagyon helyes. — Hát a másik betegnél?

— Pióczát rakatnék rá.

— Recte: és ennél a harmadik pácziensnél?

— Ennél? . . . ennél pedig a tanár urat hivatnam.]

A kaszárnyából.

— Örmester: A katona olyan legyen a harcban, mint a paprika; ha összetörik, még akkor is — csipjen.

A rendőrségen.

Kapitány: Ah! megint maga? hiszen mi már régi ismerősök vagyunk, mi?

Vagabundus: Persze! hogy van a kedves felesége, kapitány ur?

Kellemes emlék.

— Emlekszel-e még, kedves Bélám, az első csokra. Szép este volt, a felhők...

— Emlekszem, kedvesem, nagyon jól: este volt és az este disznó-kármónádlit ettem.

Közgazdaság.**A magyar erdélyi szarvasmarhafajta belterjes tenyésztéséről.**

(Vége.)

A magyar-fajta szarvasmarha belterjes tenyésztésénél igen nagy szerepet játszik a helyes takarmányozás keresztülvitele. A guylabeli állat a tagas és tápdus legelőkön felépíti a külem alapját: a csontozatot, izmai a mozgás folytán erősek, kitartók lesznek; de a test teljes kifejlődését csak arányos és tápdus takarmányozás mellett lehetséges elérni. A tenyésztő igyekezete oda irányuljon, hogy gazdaságában a takarmány-neműek termesztése kellő arányban álljon a birtok más művelési ágával szemben, mivel a szükségeltető takarmány hiánya a tenyésztés hátrányával szokott járni is egyuttal.

Nem hagyható figyelmen kívül a belterjes tenyésztésnél az állatok gondozása sem. Kefet és vakarót, nem csak szalma-csutakot kell a cselédnek használnia. Ne varjon jó eredményt egy tenyésztő sem akkor, ha állatjait rendszeres gondozás alá nem veszi.

Láttam én igen sok helyen híres tenyésztésekből kikerült, valóban szép példányokat a tenyész-állatokból; de új gazdájuknál nem maradtak meg azoknak. Nem kapták meg a szükséges takarmányozást és gondozást, leromlottak hamar, és természetesen, hogy mint tenyész-állatok, továbbra nem voltak használhatók. Az emberi természetben rejlik, hogy a hanyagság által okozott hibákat nem vallja be, szereti nem létező okokra vezetni vissza gondatlanságából eredő hibáit; természetesen, hogy a be nem vált tenyész-állat miatt azt okolja, akitől vette, vagy a homét beszerezte. Nap nap után hallja az ember, hogy különösen a községek panaszkodnak tenyész-állataikra. És természetesen az eladó uradalmat, vagy az államot okolják. Egyes esetekben van is igazuk; de azt viszont nem állítja senki, hogy az uradalnak vagy az állam rájuk erőszakolta volna a tenyész-állatot. Legyen az magános vagy község, nezze meg jól, hogy mit vesz és a vásár után ne panaszkodjék saját hibáját ne fedezze. Aztán tessék jól tartani és gondozni a tenyész-állatot, majd be fog akkor az valóni. A belterjes tenyésztésnél különös gondot fordítson a tenyésztő arra, hogy az egy vérből származó utódok párosítása hosszabb időn keresztül ne üzessenek, mivel ezen esetben előáll a rokon-tenyésztés, amelynek gyakran igen káros következményei állanak és jönnek létre a tenyésztésben. Helyesen kifejezve: a rokon-tenyésztés nem más, mint hosszabb ideig folytatott belterjes tenyésztés. Ha egyes tenyésztésnél a belterjes tenyésztés alapján hosszabb idő óta oly tüneteket látnak, tapasztalnak, melyek a rokon tenyésztés jeleit árulják el, sőt bizonyos idő multával ezen jeleket (visszaütés, elfajzás, kóros betegségek jelentkezése stb.)

felismerjük; de leghelyesebb eme jelenségeket be nem várni, és vér-ujtást, vér-fel-frissítést kell alkalmazni. A belterjes tenyésztésben a vér-fel-frissítés abban áll, hogy a tenyésztés fajtájának megfelelő apa-állatokat alkalmazunk, amely eljárás minden tenyészettel legalább 8—12 évi időközökben, indokolt.

Ily eljárás alkalmazása mellett a belterjes tenyésztés, a számítani tudó tenyésztőnél, haszonnal jár, szép testalkatu, tisztavérű állatokat nevel, és ha az új anyagot jó tenyésztésből szerezte be, rövid idő alatt jöhírvű tenyésztésre tehet szert.

Ezekben akartam röviden a magyar erdélyi szarvasmarhafajta belterjes tenyésztését előadni kívánva a jövőre nevezve a kitartó szorgalom mellett a tenyésztés felvirágzását.

Sz. V.

Piaci árak.

Nagy Eszék, 1897. május 6.

Buza legjobb	1	véka	1—
" közepeszerű	"	"	—90
Kétszeres legjobb	1	véka	—80
" közepeszerű	"	"	—75
Rozs legjobb	"	"	—80
" közepeszerű	"	"	—75
Zab legjobb	"	"	—50
" közepeszerű	"	"	—45
Kukoriceza (tengeri)	"	"	—62
Burgonya	"	"	—30
Széna legjobb	egy szekér	"	8.—
Szalma legjobb	"	"	1.50
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m. hosszú	"	"	3.50
Cserfa 1 " " " " " "	"	"	2.50
Tölgyfa 1 " " " " " "	"	"	3.—
Faszén kemény " " " " " "	egy hektoliter	"	1.80
Marhabús " " " " " "	1 kilogramm	"	—40
Sertéshús " " " " " "	"	"	—52
Szalonna " " " " " "	"	"	—72
Disznózsír " " " " " "	"	"	—80
Vöröshagyma " " " " " "	"	"	—
Fokhagyma " " " " " "	"	"	—

Csarnok.**A Laczház-y-kastély.**

— Irta: Molnár Gyula. —

MÁSODIK RÉSZ.

I.

(Folytatás.)

Kés markival vívott párba oly tekintélyt szerzett neki, mely általános bámulat tárgya volt. Hogyne! Mikor csaknem a más világra expedálta Páris legjobb rapier-vívóját! . . . A „hongrois” névnek becsületet és magának félelmetes nimbuszt szerzett. Irigyei és vetélytársai messze elkerülték még látszatát is annak, mintha a hercegnő kegyei után áhitoznának.

És Lőrincz csaknem minden szabad idejét Ivonne társaságában töltötte el.

Együtt mentek el a Theatre-Françaisba, az Opera Comique-ba és a közönség nem győzte elegendő bámulni őket. Ha fogtuk a Champs-Elysées-n megjelent, az általános érdeklődés vette őket körül. Lehetetlen szebb párt képzelni náluknál. Az asszony egész kaczárságát kifejtve, gyermek módjára bohó volt egyik pillanatban, majd elkomolyodott a másik pillanatban és eme gyors átalakulások szédítőleg hatottak Lőrinczre.

Ma is egymás mellett ültek; tekintetük, mely közönyösen siklott végig a népes sokaságon, gyakran tapadt egymás arczára a szerelem ékesen szóló nyíltságával.

— A jour előre láthatólag érdekesnek ígérkezik Dernois bárónőnél. Ugy látszik, Coquelin szaválata ma este a műsor legérdekesebb pontja lesz, nem számítva a bárónő

szép énekét. Mondja, Petitem, igazam oly jó énekesnőnek tartja a bárónőt? A férfiak nagyon el vannak általa ragadtatva. Maga is?

— Hová gondol Onny? . . . — felelte Lőrincz tréfásan. — Tudja, szép asszonyt bajos megkritizálni; bármit tesz, az jól van tőve . . . Aztán, az igazat megvallva, én láttam hogy énekel, de hangjára nem emlékezem, hisz magával beszéltem folytonosan.

— Pedig pillantása gyakran tévedezett a bárónő kecses alakjára. Petit, megharagszom, ha bár egyszer is komolyan beszélget vele.

— Ne tréfáljon, Ivonne! . . . Oka nem lehet reá; tudja, hogy minden csepp vérem az öné és így . . .

— A férfiakra vigyázni kell, mert azt mondja a spanyol közmondás: a férfi csepu, az asszony tűz, jó az ördög, ki rájuk lehel. . . Dernois bárónő különben, ugy látszik, keresi az alkalmat arra, hogy elhódítsa előlem, de . . . egy kicsi elkomolyodott . . . én is résen leszek . . .

— Képzeld, Onny, merő asszonyi feltekenykedés az egész . . . Magával a versenyt egy nő sem tudja kiállani és ha ki is állana, hát tölem is függ talán valami . . . Nem gondolja . . .

— Oh! hiszek neked, Petit, de mikor ugy imádlak, mint a hindu bálványát.

— Édes! — felelte a férfi komoly arccal, szerelmes nézéssel.

A hintó belevegült a Bois de Boulogne széles utain hemzsegő kocsiarjába.

II.

Dvernois bárónő egyike volt Páris ama lelkes asszonyainak, akik a művészetet rajongásig szeretik és nem kímélnék pénzt és fáradságot attól, hogy eme passzióikat kielégítsék. Mint rendkívül gazdag és finom ízlésű nő, ezt tehetette és szalonja egyike volt Páris leglátogatottabbjainak. Ha egy-egy nap megnyíltak terméi az arisztokrácia és művészet nagyjai előtt, az eseményszámba ment és a lapok már megelőzőleg sok érdekes dolgot tudtak írni arról, hogy minő lesz a program és kik fognak abban részt venni.

Dvernois bárónő egy kedves kis barna nő volt, nem több, mint harminczkét éves, de oly gondozott külsővel, hogy az, aki őt figyelmesen megnézte, nem mondta volna évei számát többre huszonöt évnél. Eleven, fürgé volt, mint egy gyík, jó kedvű bohéme-termeszt és szellemes, mint egy angol író, Ouida. Igaz, hogy hűségét kielégíteni nem rettent vissza semmitől és hogy hibája az volt, hogy magát kitűnő énekesnőnek hitte; ez csak oly csekélység számba ment, mit még irigyei is meg tudtak neki bocsátani.

Páris előkelősége találkozott nála egy mással és a szeretetreméltó szíves fogadtatás, melyben vendégeit részesíteni szokta, oly otthoniassá tette a termeiben való tartózkodást, hogy a meghívottak sohasem mulasztották volna el az elmaradást, sőt voltak sokan, kik protekciót igyekeztek felhívni, csakhogy itt megjelenhessenek.

Mint jó lelkű és kedves asszony, nem egy szellemes, nagyhírű írónak és költőnek készítette meg utját a parnasszuson, mert azokat estélyein megszólaltatva, ismertekké és elfogadottakká is tette. Igaz, hogy eme gyengejét igyekeztek is kijátszani olyanok, akikben nem a valódi tehetség, mint inkább a praktikus sarlatánság érvényesült. Egy pár

felsülése ily nevésségre törekedő emberrel aztán óvatossá is tette a bárónót, kit irigyei egy néhány kudarcza után siettek is mint olyant, ki csak a külsőségekre tekint, feltüntetni a világ előtt, de mikor egy szép szöke fiatal embert fedezett fel, ki költői tehetségével először az ő szalonjában aratta az elismerés tapsait és később rövid idő alatt oly hirnevet vívott ki magának, hogy a kritika mint Franciaország lánglelkű dalnokát üdvözölte, hát ekkor a rossz nyelvek is elnémultak.

Különben az idegenek, kiknek nevük és befolyásos ismerősük volt, siettek gyakorta felkeresni a bárónót lafitte-i utcájabeli palotájában.

A palota egy négy emeletes modern épület volt, melynek husz szobás első emeleti részét a bárónó lakosztályai foglalták el egészen. Oly kényelmesen és oly pazar eleganciával voltak e szobák berendezve, hogy valóságos kis tündérvilágot képezett valamennyi. A belépő legott kitalálta, hogy egy jó izléssel bíró nő termeibe lépett, hol semmi felesleges tárgy sem volt felhalmozva, de minden rendkívüli műértő izlésről tanuskodott.

(Folytatása következik.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY, TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nyilt tér.

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

A Simonyi Dezső és László József urak között folyó hó 2-án fölmerült becsületbeli ügy mai napon lovagias uton befejeztetett. Maros-Ujvárt, 1897. május hó 5-én.

Mint Simonyi Dezső ur megbízottjai:

Mint László József ur megbízottjai:

Felix Károly m. p.
Dunst Gyula m. p.

Csiky Sándor m. p.
Böjthe Kálmán m. p.

Köszönetnyilvánítás.

Az „Eslő o. általános baleset ellen biztosító társaság“, amelynél én, **Deutsch Adolf** ur által képviselt alsófehérvármegyei főügynöksége (az „Assicurazioni Generali“ főügynöksége) útján biztosítottam magam, legnagyobb meglegegedésemre oly előzékeny módon intézte el egy magas letráról való leesés folytán beállott baleseti káromat, amely maradandó munkaképtelenséget idézett elő, hogy kötelességemnek tartom úgy a nevezett társaságnak, mint annak alsófehérvármegyei képviselőjének, **Deutsch Adolf** urnak, a föltte nagy előzékenységeért legforróbb köszönetemet kifejezni és ezen **collans társaságot** az annyira czélszerű és előnyös baleset-biztosítások megkötésére mindenkinek a legmelegebben ajánlani.

Gyulafehérvárt, 1897. április hó 17-én.

Moreno Ilyés m. p.

204—1897. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. bíróság és keresk. és váltó-törvényesek 20601, 20600, 103941—95, 228—96. számú végzése következtében dr. Soos Béla budapesti ügyvéd által képviselt Müller és Weisz cég javára D. Nauw Dossius ellen 651 frt 60 kr s jár. erejéig 1896. évi

február hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 frtra becsült 10 drb 8—10 éves fehér ökörből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a m.-ujvári kir. bíróság 1517—897. sz. végzése folytán 200 frt hátralek és eddig összesen 4 frt 15 krban bíróság már megállapított költségek erejéig O. Tordos községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközlésére 1897. évi május 21-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatulni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1896. évi április hó 24. napján.

Dergán János,
kir. bírósági végrehajtó

1111 1—1

16390-IV—1897.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság által bérben birt Kozma-féle telken egy raktár-helyiség albérletbe adatik, mi czélből **folyó évi május hó 17-én d. e. 10 órakor** nevezett igazgatóságnál árverés fog tartatni. Kikialtási évi bér-összeg 100 frt.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Nagy-Enyeden, 1897. május 5-én.

Mikó Béla

p. ü. igazgató-helyettes.

1106 1—1

Sz. 1526—897. kig.

Hirdetmény.

Alsófehér vármegye nagyságos kir. tanácsos alispánja a tisztújítás megtartását 1897. évi május hó 15-ének d. e. 10 órájára tüzte ki.

Ezen alkalommal lesz 6 évre megválasztandó:

1. A polgármester 1400 frt javadalmazással.
2. Két tanácsnok 800—800 frt javadalmazással.
3. A tiszti ügyész 400 frt javadalmazással.
4. A pénztárnok 700 frt javadalmazással.
5. Az ellenőr 600 frt javadalmazással.
6. A számvevő 600 frt javadalmazással.

7. A levéltárnok 600 frt javadalmazással.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen választás útján betöltendő állások valamelyikére pályázni kívánnak, hogy ez iránt kellően felszerelt kérvényeket hozzanak **1897. évi május hó 14. napjának d. u. 5 órájáig** annyival inkább nyujtsák be, mivel a netalan elkésve érkező kérvények a választásnál tekintetbe vétetni nem fognak.

A városi tanács.

Abrudbányán, 1897. május hó 3-án.

Boér Béla,

polgármester.

1110 1—2

Alsófehér vármegye alispánjától.

Sz. 5877—897.

Pályázat.

Vizakna 3772 lakossal, vasuti, sóbánya-hivatallal, kir. járásbíróval, vasuti, posta- és távírda-állomással és igen látogatott sós-gyógyfürdővel bíró rend. tanácsu városban a városi **orvosi állomás** lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

A városi orvos nyugdíj-igénnyel összekötött javadalmazása **évi 500 frt** s a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. S ha később mint bányatorvos is alkalmazást nyer (ami rendszeren meg szokott történni), külön díjazás a sóbánya-hivataltól mintegy 300 frt.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy a tiszti orvosi vizsga letetését, magyar és román nyelvbéli jártasságukat, életkorukat s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezűleg irt s szabályszerűleg bélyegzett pályázati kérvényüket **folyó évi május hó végéig** alulirt alispánhoz adják be.

Nagy-Enyed, 1897. április hó 27-én.

Csató János,
kir. tanácsos alispán.

1107 1—2

Legbiztosabb szer
székrekedés, étvágytalanság, gyomorfájás és az ebből
eredő bajok ellen a Zenke Zoltán

BARÁT-ITAL

növényeszer gyomor-likör készítménye.

Használati könyvvel együtt egy üveg ára
40 és 80 kr.

Kapható **Nagy-Enyed** minden fűszerkereskedésében,
továbbá a készítőnél utánvét mellett H.-M.-Vásárhelyen.

Csak a „barát“ védjeggyel ellátott valódi!

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi, valamint az osztr. cs. kir.
ker. miniszter urak által kihirdetve és törv. védve. 1103 1—10

Hirdetmény.

Kis-Solymos és Magyar-Sálya község telekkönyvi bitrok-szabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyek az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közre:

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteiket hat hónap alatt, vagyis 1897. évi november hó 6. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis 1897. évi november hó 6. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többre figyelembe vételét nem fognak;

3., hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1-ső és 2-ik pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján bejegyzését serelmeknek tartják, e tekintetben felszólalásaikat tartalmazó kérvényeiket a telekkönyviszósághoz két hónap alatt, vagyis 1897. november hó 6. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítőbizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Nagy-Enyeden, 1897. április 4-én.

Csernátóni Vajda Péter

Hidépítéshez 60-70 méteről TERMESKŐ

szükséges a nagyenyedi vagy tövisi állomáshoz szállítva.
Ajánlatok a kiadóhivatalhoz küldendők, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

1105 2-2

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

Roman és Portland cementet

küldtünk. A beocsini cement legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legelőszöbben szállít bármekkora mennyiséget.

Tisztelettel

BEOCSINI CEMENT UNIÓ.

Nagyenyedi bizományosunk **Bisztricsány Lajos** ur **1 frton felüli vetemény- és virágmagvak rendelésénél 5%-ot visszafizet** a rendelőknek. A magvak jóságáról és frissességéről jót állunk.

Mauthner Ödön.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénzt teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát és orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Legjobb **Vermorell permetező** és külön részek is lesznek raktáromon, valamint legjobb, legerősebb **kékkő** legjutányosabban nálam szerezhető be.

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.

1028 12-52

Friss székely túró és csirke mindig kapható.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben

csakis, mint eddig, ezentul is

Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztálanságokat biztosan eltávolít.

1 tegely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mozsdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr és 1 frt.	
1 tegely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beigtatott védjeggyel el van látva, és kéri a t. közönség csakis **DIENES**-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

1086 5-12